SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 171. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ВЕРЕСНЯ 1993. Ч. 171. РІК C.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЯЛТИНСЬКИХ ДОМОВЛЕНЬ

Київ (УНІАР). — Тут 4-го вересня низка партій та організацій виступила з остгрим засудом ялтинських домовлень про можливий продаж української половини Чорноморської фльоти.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл сказав, що „це — національна зрада". На його думку, „продаж військових кораблів фактично визнає Севастопіль базою Російської фльоти, що рівнозначно передачі цього міста іншій країні". Голова Руху зажадав резигнації Президента та негайних перевиборів парляменту.

Член центрального проводу Руху Іван Заєць також заявив, що „Леонід Кравчук зрадив український народ" і закликав громадські організації об'єднати зусилля з робітничим рухом та „усунути комуністичну номенклятуру від влади".

Рада Української Республіканської Партії вважає, що будь-які домовлення з Росією могли б мати місце лише під наступними умовами: Росія повинна компенсувати Україні вартість не тільки половини Чорноморської фльоти, а й частку України — 16,37 відс. від вартости усіх фльот колишнього СССР; не пізніше кінця 1994 року Російська фльота та всі її наземні служби повинні залишити територію України; при вирішенні питань про взаємозаборгованість слід враховувати активи колишнього СССР за кордоном та українську частку золотих резерв. Щодо питання про зменшення стратегічних ядерних озброєнь, то на думку керівників УРП, воно не може бути вирішене до гарантування національної безпеки і територіяльної недоторкаености України.

Українська Національна Асамблея звинуватила Президента Кравчука у непатріотичному підході до вирішення „кримської проблеми". Переговори 3-го вересня в „Ялті зробили неможливим мирне урегулювання питань Чорноморської фльоти", — вважають керівники УНА.

В Росії газети спочатку подали все це як величезний успіх президента Бориса Єльцина, але в наступні дні з'явилися не менш різкі виступи проти купівлі української половини фльоти, оскільки, на думку росіян, „ця частина фльоти ніколи не була українською", тому Єльцина критикують за те, що раніше він казав „фльота була і є російською", а тепер він цю фльоту викуповує. Опоненти дорікають Б. Єльцинові, що в наслідок розподілу збройних сил за принципом „все, що на моїй території — моє", Україні дісталися Прикарпатська, Одеська та Київська військові округи разом з технікою, зброєю і росіянами, які служили на території України. „Українськими стали всі військові санаторії, будинки відпочинку, туристичні бази, розташовані у Криму" і Україна, мовляв, повинна за все це заплатити Росії. На шляху до підписання угоди про Чорноморську фльоту Єльциним з'явилося багато перешкод. Крім того, угоди про продаж української половини Чорноморської фльоти може заблокувати також Верховна Рада України, якщо вона відмовить ратифікувати їх. Російська сторона невдоволена також і тим, що під договір про роззброєння не підпадають 46 твердотопливних ракет, оскільки Україна не приєдналася до договору Старт-2, який передбачає редукцію таких ракет.

НАВЧАННЯ В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Школа Українознавства при Фундації „Рідна Школа" повідомляє, що навчання в новому шкільному році 1993-94 починається в суботу, 11-го вересня Службою Божою в церкві св. Івана Хрестителя. Збірка всіх учнів по клясах о год. 8:30 ранку. Після Служби Божої реєстрація учнів, а також вписи на курси української мови для дорослих.

Підписано спільне комюніке

Вашінгтон. — Амбасада України в ЗСА повідомила, що в ході зустрічі Президента України Леоніда Кравчука і президента Росії Бориса Єльцина відбувся обмін думками з широкого кола питань, що становлять взаємні інтереси. Президенти обговорили питання двосторонніх відносин, економічної співпраці, взаєморозрахунків, проблеми Чорноморської фльоти та стратегічних ядерних озброєнь. Протягом одного місяця сторони мають підготувати пропозиції щодо комплексного вирішення проблем Чорноморської фльоти з урахуванням висловлених в ході зустрічі ідей та досягнутих домовлень. Обговорено також питання про врегулювання заборгованости Україною Росії за 1992-93 роки.

Президенти підтвердили намір зменшувати ядерні арсенали, нагромадження яких може стати загрозою як для України, так і для Росії. На зустрічі сторони дійшли до згоди про ліквідацію ядерних боєголовок і справедливої компенсації за них. Керівники урядів України і Росії Леонід Кучма та Віктор Чорномирдін підписали угоду про утилізацію ядерних боєзарядів та порядок здійснення гарантованого і авторського нагляду над використанням стратегічних ракетних комплексів, розташованих на територіях обидвох країн.

Висловивши обопільне прагнення співпрацювати на основі принципів рівноправности та взаємної вигоди, президенти відзначили корисність зустрічі та необхідність продовження діялогу.

УМІ В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Український Музичний Інститут Америки, Відділ Нюарк-Ірвінгтон, повідомляє, що шкільний рік 1993-94 розпічнеться у вівторок, 7-го вересня. Предмети навчання: фортепіян, скрипка, гарфа, сольо-спів, бандура та акордеон.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ЧЕХІЇ Вацлав Клявс заявив, що його країна цілком відповідає вимогам, котрі існують при вході до Европейської спільноти. Економічні ситуації чехів можуть позаздрити навіть країни, які вже входять в ЕС. В. Клявс підкреслив, що в Чехії безробіття становить лише 2.82 відсотка від загальної кількости працюючих, інфляція в останні місяці складала тільки 0.7 відсотка. Практично відсутній дефіцит державного бюджету.

У СІНСІННАТІ ПОЧАЛИСЬ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Сінсіннаті, Огайо. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з суботи, 4-го вересня, надрукував статтю свого кореспондента Стівена Лейбатона, в якій говориться про заходи адвокатів Івана Дем'янюка для повернення його американського громадянства. Тут на переслуханні у Федеральному апеляційному суді гостро квестіонували Уряд ЗСА чи не зумисне приховано було інформації, які могли допомогти обороні І. Дем'янюка коли йому відбирали громадянство ЗСА та видали на суд до Ізраїля в 1986 році. У звідомленні сказано, що переслухання мали зосереджуватись на вузькому питанні, але перетворились на своєрідний суд над прокуратурою, бо судді дуже пильно розглядали справу І. Дем'янюка, ведену тому 15 років. Питання перед Федеральним апеляційним судом поставлено: чи має він прийняти рішення судді Томаса Вайзмана з Федерального окружного суду в Теннесі, який визнав, що прокуратура не перевірила достатньо всіх доказів, які могли зразу виявити, що І. Дем'янюк не був „Іваном Грозним" з Треблінки, але уважав, що це було зроблено навмисно та порекомендував, щоб цю справу закрити.

Два із трьох суддів судейської лави не були надто вдоволені рішенням і пропозицією судді Т. Вайзмана. У своїх питаннях прокуратурі вони сильно підкреслювали неправильність цілого ходу процесу зі сторони прокуратури та давали до зрозуміння, що це може привести до поновного розгляду справи відібрання І. Дем'янюкові американського громадянства і його видання Ізраїлеві.

Кореспондент пригадує, що 29-го липня Верховний суд Ізраїля рішив, що І. Дем'янюк не є „Іваном Грозним" і що можна продовжувати справи проти нього на базі нових мнимих доказів, що він все ж таки був вартовим у інших таборах смерти. Департамент юстиції ЗСА також уважає, що І. Дем'янюк був воєнним злочинцем і, як такий, не повинен бути допущений до ЗСА.

Головний апеляційний суддя Федерального апеляційного суду ЗСА для шостої округи Гілберт Мерріт розпочав переслухання коротким вступом, що виглядало радше на відповідь жидівським організаціям в ЗСА і тим членам Конгресу, які називали його „прихильником нацизму". У відповіді суддя Мерріт підкреслює, що винних треба карати за злочини заподіяні невинним жертвам під час Другої світової війни, але треба їх карати згідно із законом, а не дозволяти на неоправдане потягнення в ім'я справедливости. Інший суддя, Пірс Лайвлі, завважив, що поведінка прокуратури у справі І. Дем'янюка була більш, як недбалим недоглядом — це було дуже незвичайним явищем. Адвокат І. Дем'янюка Майкл Тігар заявив, що його клієнт „не повинен платити за помилки Уряду" та підкреслив, що, завданням Уряду, більш як будь-котрого адвоката, є в першу чергу дошукуватись правди.

На закінчення своєї статті автор цитує того ж адвоката: „Особа, яка висловила думку, що справедливість має бути сліпою, не мала на думці того, щоб Департамент юстиції був сліпим".

ВІДБУДЕТЬСЯ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

Кергонксон, Н.Й. — Тут на оселі УНС Союзівка 20-го і 21-го листопада відбудеться XXI Крайовий Пластовий З'їзд. Точна програма буде подана своєчасно

В Україні

Київ. — Тут 6—9-го вересня перебувала делегація з Голляндії на чолі з міністром транспорту та водного господарства Май-Вегеген, яка 7-го вересня відкрила в Києві нове бюро голляндської фірми ПТТ Телеком. Як відомо, в січні 1991 року Міністерство Зв'язку України спільно з фірмою ПТТ Телеком та американською фірмою АТ-Т започаткували модернізацію і поширення телефонічної мережі України. Президент України Леонід Кравчук 1-го липня 1993 року підписав указ про введення мобільної телефонічної мережі.

Чигирин. — Представники діяспори із ЗСА, Канади, Польщі, Бразилії та інших країн на засіданні Української Всесвітньої Координаційної Ради 4-го вересня обговорили програму відродження Чигирина на Черкащині, колишнього політичного центру України, резиденції гетьманів. В засіданні взяв участь віцепрем'єр-міністер України Микола Жулинський.

Полтава. — Три полтавські школи обрано для участи у проєкті „Тесл" — викладання англійської мови добровольцями Корпусу миру ЗСА. Згідно з проєктом, протягом двох років у школах працюватимуть американські викладачі.

Ужгород. — Карпатознавці з України, Словаччини, Чехії, Мадярщини, Німеччини, ЗСА і Канади розглянули проблеми наукових досліджень Карпат, тенденції розвитку культури на засадах збереження віковіх народних традицій регіону. Учасники конференції підготували плян спільних заходів українських і закордонних фахівців щодо збереження традиційних звичаїв, обрядів, народного фольклору Закарпаття й також окреслили напрямки праці для нормалізації екологічного становища в регіоні.

Київ. — Тут 2-го вересня відбулося несанкціоноване пікетування ізраїльської амбасади. Пікетувальники вимагали звільнення Івана Дем'янюка.

Одеса. — Тут на пресовій конференції виступив генеральний консул Куби Артуро Польйо Гарсія і закликав українців поїхати на Кубу для надання допомоги в ліквідації наслідків стихійного лиха та в стабілізації виробництва. Кубі потрібні українські механіки для наладки закуплених у Дніпропетровському тракторів. Куба готова платити Україні медичними препаратами і технікою.

Івано-Франківщина. — У Галичі відбулася Міжнародна наукова конференція „Галицько-Волинська держава: передумова виникнення, історія, культура, традиції". Участь взяли провідні науковці України, Чехії, Польщі, Канади, ЗСА, та інші.

Б. Єльцин не хоче обмежувати західніх місіонерів

Москва. — Агентство Ассошіейтед Пресс інформує з російської столиці, що президент Боріс Єльцин надіслав листа до депутатів Верховної Ради республіки, в якому критично висловився щодо проєкту закону про свободу релігії, оскільки він обмежує права західніх місіонерів, котрі мають бажання працювати в Росії.

Тим часом російські націоналісти у парляменті підтримують законопроєкт у його теперішньому вигляді, вважаючи, що в такий спосіб зможуть перешкодити розповсюдженню західнього впливу на країну. У проєкті нового закону російські парляментаристи вимагають, щоб держава стала на бік „традиційної для Росії релігії".

М. Каддафі погрожує підпаленням нафтових джерел

Каїр. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, лібійський лідер Муаммар Каддафі виступив з погрозою підпалити всі нафтові джерела на території Лібійської Джамагирії, якщо проти його країни будуть запроваджені додаткові економічні санкції і Захід не припинить домагатися видання двох лібійських громадян, причетних до знищення американського пасажирського літака над Шотляндією в 1988 році. Як відомо, тоді у висліді терористичної акції над містечком Лакербі загинуло 270 осіб.

Міжнародні експерти годяться в тім, що відмова Каддафі пояснюється лише одним: майбутній суд може виявити причетність керівників країни до терористичного акту. Тому для Каддафі нічого не залишається, як тільки ошукувати свій народ. Він запевняє, що Захід „плянує заволодіти енергетичними ресурсами Лібії. Однак народ джамагирії буде ставити опір до останньої краплі крови. Лібійці будуть битися до останнього вояка в останньому окопі, а коли побачимо, що програємо, приймемо рішення про самопожертву", — підкреслив Каддафі.

З'єднані Стейти, Великобританія і Франція повідомили, що останнього дато видання двох лібійських злочинців є 1-го жовтня. У випадку відмови Лібії Захід має намір домагатися прийняття Радою безпеки ООН додаткових економічних санкцій проти джамагирії. Серед них можливе також ембарго на доставу лібійської нафти на світовий ринок.

У відповідь на перестрогу з боку Заходу Каддафі заявив, що його країна „не розуміє мови перестороги і погроз".

У СВІТІ

„НІМЦІ ПОВИННІ БІЛЬШЕ працювати, менше вчитися і менше просити допомоги в держави, якщо вони хочуть, щоб промисловість країни не дійшла до цілковитого занепаду, а багато підприємств, як у З'єднаних Стейтах, не перебралися в реґіони з дешевшою робочою силою", — заявив цими днями канцлер Німеччини Гельмут Коль, представляючи на спеціяльній пресовій конференції проєкт нової економічної програми. Тепер в Німеччині є майже 3.5 мільйона безробітних. Більшість підприємств на сході країни, після самовбивчого соціялістичного господарювання, досі не годні стати на ноги, не зважаючи на великі державні субсидії. Виглядає, що рецесія все болючіше зачіпає промисловість і в західній частині Німеччини. І хоч експерти підкреслюють, що нова програма Г. Коля дуже нагадує економічний плян Р. Регена на початку 80-их років, більшість німців не підтримує канцлера в його намірах змусити їх „більше працювати, а менше діставати".

ВАРШАВСЬКА ПРОКУРАТУРА розпочала „суверенне польське слідство" у справі злочину в Катині. Про це повідомив на пресовій конференції міністер юстиції Польщі Ян Пйонтковський, який займає також пост генерального прокуратора країни. Дотепер в Польщі згоджувалися, що причетних до кривавої акції в Катині треба судити в Росії. Однак в останній час польські правники, покликуючись на міжнародні закони і документи ООН, вважають вбивство 15,000 польських військовополонених енкевидистськими катами воєнним злочином і злочином проти людства, який не підлягає арґументові давности. „Ми не можемо чекати закінчення слідства прокуратурою Росії, бо вона не висуває звинувачень проти учасників злочину, а тільки викликає їх на допити як свідків", — сказав Я. Пйонтковський.

ПРЕМ'ЄР ГАЇТІ РОБЕР Мальваль привів до зарисяження новий кабінет міністрів. На церемонії були присутні генерал Седра, який два роки тому скинув законно обраний уряд президента Арістіда, і Данте Капуто, посередник між ООН і Організацією американських держав у справі розв'язання політичної кризи в Гаїті. У своїй промові Р. Мальваль закликав до національної єдности. „Гаїті знову стане на шлях демократії 30-го жовтня, коли президент Арістід вернеться на батьківщину і стане до виконання своїх конституційних обов'язків", — сказав прем'єр-міністер.

БЕЛГРАДСЬКА ГАЗЕТА „Борба" оприлюднила заяву віцепрезидента провідної в Чорногорії Соціял-демократичної партії Радо Бойовіча, в якій він стверджує, що Сербія провадить економічну війну проти Чорногорії. Темпи інфляції тут доходять до 2,000 відсотків на місяць, безробіття досягло 50 відсотків від кількости працездатного населення. Останньою краплею в нарікання на „старшого брата" стало те, що серби не пропускають у Чорногорію авта з харчами, зокрема з мукою, не рахуючись з тим, що за неї вже заплачено. Чорногорці тепер вважають, що серби платять ім „чорною невдячністю" за солідарність, виявлену Чорногорією в момент, коли югославська федерація почала розпадатися.

ЗУЛЮСЬКА ПАРТІЯ ІНКАТА виступає за встановлення в Південно-Африканській Республіці демократії західнього взірця і за федеративний устрій майбутньої державної системи країни. Про це заявив на пресовій конференції в Бонні лідер Інкати Манґосуту Бутелезі.

ІЗРАЇЛЬТЯНИ МАСОВО ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ УГОДИ З ПВО

Єрусалим, Ізраїль. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, понад 100,000 ізраїльтян заповнили в вівторок, 7-го вересня, єрусалимські вулиці в тому районі, де розміщено бюро прем'єр-міністра країни Іцака Рабіна, протестуючи проти угоди уряду з Палестинською визвольною організацією. Згідно з цією угодою, араби, які мешкають у смузі Гази і в Єрихоні, дістануть автономію.

Учасники демонстрації приїхали до Єрусалиму на двох тисячах автобусів. Щоб запевнити порядок у тому районі столиці, міська управа виділила додатково 2,500 поліціянтів.

На демонстрації виступило декілька десятків промовців. Всі вони висловлювалися в тому сенсі, що автономія палестинців у смузі Гази і в Єрихоні на західньому березі Йордану є першим кроком на шляху створення незалежної палестинської держави, метою якої буде знищення ізраїльської держави.

Представники опозиційного бльоку Лікуд у своїх виступах вимагали, щоб уряд провів референдум з приводу угоди з Палестинською визвольною організацією.

Тим часом міністри ізраїльського соціялістичного уряду виступили зі заявами, що містять гострі звинувачення на адресу опозиції. Прем'єр Іцак Рабін назвав представників Лікуду „безвідповідальними балакунами". Міністер поліції Моше Шагаль погрожував вжити „рішучих дій проти можливих безпорядків". Прихильники угоди з ПВО трактують опозицію як „екстремістів" і „ворогів миру".

Організаторів демонстрації протесту підтримали любавичські гасиди. Їхній представник в Ізраїлі рабин Йосиф Аронов заявив: „Ми маємо намір пояснити народові, що його ошукують".

Не зважаючи на протести, уряд І. Рабіна вже схвалив угоду з ПВО. Спостерігачі стверджують, що сам договір може бути підписаний у Вашінгтоні наступного тижня.

В АМЕРИЦІ

ОСТАННІМ ЧАСОМ велика кількість американських громадян переносить свої заощадження у інвестиції довготривалих цінних паперів, щоб здобути кращі прибутки. Ці переноси доходять до одного біл. дол. денно, а це починає турбувати деяких економістів як явище небезпечне не тільки для тих, які ці гроші вкладають, але також і для цілої торгівлі цінними паперами.

ПОВЕРНУВШИСЬ ДО ПРАЦІ після кількатижневої перерви, Конгрес з своїй програмі порядку денного застав небуденну кількість спірних питань, які в той чи інший спосіб мусять бути вирішені. Серед багатьох питань до вирішення є: схвалення бюджету, який ледь-ледь проліз через обидві палати минулого місяця, справа Північно-американського вільного торговельного договору, яка з дня на день стає більш проблематичною та перебудова існуючого пляну охорони здоров'я, що заповідається більш скомплікованою, як обидві попередні. Але це ще не все, бо на вирішення чекають такі проблематичні справи як додаткове зменшення витрат для того, щоб осягнути 500 біл. дол. зменшення державного дефіциту, справа контролі пальної зброї та зросту злочинств у країні, фінансування виборчих кампаній та в'їзд легальних і нелегальних імігрантів до ЗСА.

КОЛИШНІ ВІЙСЬКОВИКИ Іраку, які не були згідні з політикою Саддама Гуссейна і переходили під час кувайтської війни на сторону аліянтів, починають прибувати до ЗСА на постійне перебування як втікачі від політичних переслідувань, на що дозволяє американський закон з 1975 року. Одначе у цей час економічних клопотів Уряд ЗСА починає чимраз частіше зустрічатися з критикою цієї політики, а зокрема, коли йдеться про урядову допомогу для цих нових поселенців. Найбільше критикується витрату громадських грошей для тих, що їх практично можна назвати колишніми ворогами, бо вони дістають допомогу у формі безкоштовної охорони здоров'я, житла, місця праці та допомоги у вивченні мови, а це на думку багатьох куди більше, як отримують американські ветерани.

У ТОЙ ЧАС, ЯК БІЛЬШІСТЬ американських великих міст старається розв'язати зростаючу проблему що робити зі сміттям і куди його діявати, уряд невеликого містечка Ланкестер у Пенсильванії, як виглядає, знайшов розв'язку. Новий підхід до смітяної справи — видобування сміття із попередньо засипаних ям, відокремлюють зі землі, а тоді спалюють його та творять електричну енергію.

КОЛИ У НЮ ЙОРКУ ДІТИ публічних шкіл мають цього року довші вакації з уваги на те, що шкільні будинки не є готові для прийняття учнів через небезпеку від азбесту, то учням чикагських шкіл продовжено вакації з інших причин. У Чикаго початок навчального року повчно відкладено на тиждень через неспроможність збалянсувати шкільний бюджет, що згідно зі законом мусить бути зроблено перед початком шкільного року. У наслідок першої проблеми виникла друга, куди більш поважніша — брак понад 7,000 учителів.

ЗДАЮЧИ СОБІ СПРАВУ з того, що багато членів Демократичної партії мають поважні застереження стосовно Північно-американського вільного торговельного договору, Уряд президента Билла Клінтона вирішив негайно діяти, щоб заспокоїти критиків зі своєї партії в першу чергу. Для цього до Вашінгтону спроваджено Вілляма Дейлі, наймолодшого сина колишнього посадника Чикаго та брата теперішнього посадника та призначено його спеціяльним дорадником Президента для Північно-американського вільного торговельного договору. Завданням 45-літнього адвоката і демократичного політичного діяча В. Дейлі буде переконати та заспокоїти цих наполегливих критиків-демократів, бо в іншому випадку можуть бути поважні труднощі у схваленні Конгресом цього договору.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00

Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00

Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Загадка вбивства Джана Ф. Кеннеді

Джан Ф. Кеннеді, колишній конґресмен і колишній сенатор став у 1961-му році 35-им з черги президентом ЗСА, але урядував усього два роки, бо 22-го листопада 1963 року згинув у терористичному атентаті, їдучи відкритим автом вулицею у Далласі, Тексас. Першорядний промовець і інтелектуал, член Демократичної партії, дуже популярний і його несподівана трагічна смерть потрясла американське суспільство. В історії записався двома подіями, з яких одна була його жахливим промахом, а друга — сумнівним політичним успіхом. Його попередник, Д. Д. Айзенгавер, підготовив збройний висад кубанських добровільців-еміґрантів на Кубі: вишколив їх та узброїв і дав швидкі перевозові човни. Вони висадились у т. зв. Свинячій затоці. Але Кеннеді не дав висадової летунської „парасолі" і добре задуманий плян ліквідації режиму Фіделя Кастра провалився.

Не дуже довго після того американська розвідка виявила, що СССР за правління Микити Хрущова крадькома ночами перевіз на Кубу ракети на близьку і середню віддаль та встановив на Кубі їхню базу з прицілом на Америку. Кеннеді проголосив морську бльокаду Куби з явною загрозою війни проти СССР. Хрущов завернув совєтські кораблі, що туди плили і пішов на компроміс: погодився забрати з Куби всі ракети в заміну за зобов'язання Америки — ніколи збройно не виступати проти Куби. Американські історики записують це в добро Кеннеді, як доказ його рішучости і відваги, — промовчують, що він насправді забезпечив комуністичний режим на Кубі по нинішній день. Про ті події тепер не згадується. Сенсація у тому, що скасовано засекречення архівів, які стосувалися атентату на Джана Кеннеді: 80,000 актів стали доступними для дослідників загадки: хто насправді затіяв змову проти Джана Кеннеді, хто виголосив плян убивства, у чийому інтересі лежало вбити його. Бо впродовж останніх 30 літ висить над отими запитами великий знак запиту.

Поліція у Даллесі разом із ФБІ не мали великих труднощів віднайти, що стріли, які вбили Кеннеді, впали з вікна будинку біля якого переїжджала моторкада. Знайшли кріс і резервові набої. Швидко після атентату арештували Лі Гарві Освальда, щодо якого не було сумніву, що це він стріляв і вбив Кеннеді. Але не можна було докінчити слідства й перевести судову розправу, бо сам убивник і головний свідок — один за одним гинули. Самого Освальда застрілив на очах поліції і різних осіб Джек Рубі (Рубінштейн), ніби такий гарячий американський патріот, що не міг стерпіти Освальда, вбивника президента, — живим. Крім поліції й ФБІ слідство повела Сенатська слідча комісія. Наступник Джана Кеннеді, Линдон Джансон, якого заприсягли в літаку в дорозі з Далласу до Вашінґтону, призначив окрему Комісію під головуванням голови Верховного суду Воррена. Ця Комісія Воррена після однорічного слідства проголосила, що Освальд діяв на власну руку, без будь-яких спільників.

Біда, що ніхто у таку заяву Комісії Воррена не повірив. Було і є кілька різних версій. Найвірогідніша ця, що Освальд був аґентом КҐБ, перебував у Москві, перейшов там вишкіл, одружився з донькою високого совєтського урядовця. Загально вважають, що на засекречених нарадах Комісії Воррена говорили про це, але рішили відкинути цю версію, бо вона грозила вибухом нової великої війни. Вірогідною була теж версія, що змову проти Кеннеді затіяно на комуністичній Кубі. Але є й інші загадки: хто вклав Рубі до кишені пістолю, — сам він відмовився виявити це і швидко помер у слідчій в'язниці підозрілою смертю. Чому Сі-Ай—Ей чи ФБІ не повідомили Департамент іміґрації й натуралізації про контакти Освальда з КҐБ? І тим подібні інші запити.

Інтеліґентний коментатор на телевізійному каналі Ей-Бі-Сі, повідомивши про допущення до архіву Комісії Воррена посторонніх дослідувачів, заявив: „Розгляд архіву Комісії Воррена дасть тільки ще більше запитів без відповіді".

Микола Бараболяк

ЩЕ І ЩЕ ПРО „НУКІ" УКРАЇНИ І ЇХНЮ ВАҐУ

У числі за літо 1992, відомий журнал присвячений питанням міжнародної політики „Форейн Афферс", надрукував дві статті про нуклеарну політику України: проф. Дж. Мершгаймера „за" нуклеарний характер збройних сил України, і проф. С. Міллера „проти" нуклеаризації. У „Свободі" появилися три коментарі на ці статті, в яких поінформовано українських читачів всесторонньо про погляди цих двох американських учених. В числі за вересень-жовтень того ж журналу надруковано у рубриці „Коментарі" чотири відгуки на ці статті. Три від представників Уряду України під спільним заголовком „Київ і бомби: відповідають українці" і четверту В. Кінкейда, професора Американського університету п. з. „України затруєна пігулка".

З українських коментарів, на мій розсуд, найбільш промовистим є коментар амбасадора України у Бельгії. Володимира Василенка. Він каже: „Політика Росії така, що вказує на її ворожі і протизаконні агресивні пляни проти України; це заяви про „тимчасовість" статусу України, вмішування у її внутрішні справи і подібне. Україна бере ці загрози поважно. Щоб відсунути страх України перед загрозою з півночі і Україна могла відректись нуклеарної зброї треба б: щоб загарантовано безпеку України, забезпечено її матеріяльними ресурсами для розмотування і деструкції нуклеарних ракет, і врешті третя вимога — повернути Україні ураній і плютоній із ракет стаціонованих в Україні. Тиск на Україну передавати зброю, без ніяких ґарантій її безпеки тільки посилює спротив проти денуклеаризації України.

Досить добре арґументований в тому ж дусі коментар Сергія Пирожкова, директора Інституту для стратегічних дослідів у Києві. Україна не хоче бути нуклеарною державою. Україна здає собі справу з того, що вона „не може використати повний воєнний потенціял тієї зброї; та ментальність українця радить йому одначе нерозумно не спішитись з рішенням". На розмонтування ракет треба хоч 2 блн дол., на що ЗСА пропонували тільки 175 млн Україна свідома, що не має технічних можливостей перевести розмонтування на своїй території. Коли б це мало збутись на території Росії, конечно, щоб Україна мала можливість цей процес контролювати. Пирожків повторює вимогу Василенка, що передачу цієї зброї мусить попередити договір, який ґарантував би кордони і безпеку України.

Третім коментатором є Ю. Костенко, міністер охорони довкілля і голова комітету Верховної Ради в справах нуклеарного розоруження. Його арґументи не досить ясні і промовисті. Він вдається у юридичну дискусію, котра держава повинна вважатися нуклеарною; каже, що закон про нерозповсюдження тої зброї становить, що нуклеарною вважається ця держава, яка продукує і випробовує цю зброю; Україна її успадкувала. Тож виринає питання чию зброю Україна мала б знищити? Та як би не було ця зброя все ж причиняється до забезпечення суверенітету України. — каже він. Маю підозріння, що автор коментаря репрезентує парляментарну більшість і тому цей коментар дещо його змістом мрячний. Впевняє, що Україні не грозить нуклеарна атака зі сторони Росії. Ніхто не твердить, що таке могло б статись. Ці ракети мали б бути тільки забезпеченням, що Росія не наважиться заатакувати Україну конвенціональними силами. Вкінці автор підносить, що Україна потребує ґарантій її безпеки. Виклад його арґументів, одначе такий, що властиво не знати за чим він стоїть. Василенко і Пирожніков кажуть просто: Нам тої зброї непотрібно, йдеться тільки, щоб, торгуючись, виєднати деякі тривкі ґарантії безпеки України та дістати за те „добро" деяку компенсату.

Четвертий коментатор проф. В. Кінкейд уважає, що затримувати Україні для своєї безпеки нуклеарну зброю, то наче б проковтнути затруєну пігулку. Покладатись Україні на нуклеарну оборону перед Росією, то теж заколисувати Україну ілюзіями, що ця зброя може ґарантувати її безпеку. Чому? Україна чваниться, що є власником тієї зброї, але яка то власність, коли зброя в руках російських частин? Навіть коли б удалось поконати технічні перешкоди у доступі до цих ракет та намагатися їх переробляти, то не вияснено, як Україна зуміє перефасонувати координати цих трифазових міжконтинентальних ракет наставлених на Америку на двофазові, якими б поцілити Росію. Трифазовими можна б хіба бомбардувати далекий Сибір. Далі ракети зберігаються в Україні у чотирьох місцях. Що легше як заатакувати ці місця звичайними конвенціональними ракетами (типу, якого вживав Саддам Гуссейн на Ізраїль) і запобігти таким чином їх вжиткові. Далі: погінна сила в Україні — це токсичні, корозійні плини, які треба міняти, а їх Україна не має. Хто дасть їх Україні? Врешті, коли б навіть перемоделювати українські ракети, то їх радіяція знищила б і Україну. Неймовірно, щоб ця зброя могла б бути вжита Україною для оборони, що й вирішує про її безвартісність.

Які не були б арґументи авторів дискусії про українські „нукі", треба бути вдячним редакторові „Форейн Афферс" за те, що присвятив цьому питанню тільки уваги і місця. А „Форейн Афферс" — це біблія міжнародної політики.

Микола Світуха

„ДИЛЕМИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" — ВАРТІСНЕ ВИДАННЯ

I

Весною цього року англомовна література про Україну збагатилася появою дотепер унікального видання д-р Александра Мотила, директора Інституту Гаррімана Колюмбійського університету, п. з. „Дилеми незалежности: Україна після тоталітаризму". Видана незалежною американською науково-дослідчою установою — Радою Закордонних Зв'язків (Council on Foreign Relations) ця поважна праця (217 стор. друку) досвідченого науковця, добре обізнаного з історичним минулим і сучасними трудношами пов'язаними із закріпленням державної самостійности України, подає у цілості вірний і об'єктивний образ перспектив її безпосереднього майбутнього.

Унікальність праці д-ра Мотила не лише в тому, що автор є визначним авторитетом з питань колишніх підсовєтських націй, але його аналіза проблем розбудови державности України не обмежена ані ґльобальними інтересами Америки, ані русофільськими сантиментами багатьох американських політологів. Унікальність книжки також в тому, що автор розглядає Україну з перспективи порівняння з іншими східньоевропейськими державами, що він наголошує однаково дилеми, що стоять перед Україною, як і перед Заходом і не вагається критично оцінювати ініціятиви політики Америки і Заходу супроти України і Сходу Европи в цілості. Не дивно що, вітаючи появу книжки д-ра Мотила, як таку, що дуже на часі, Збіґнєв Бжезінські ствердив, що книжка ця повинна допомогти виправити два небезпечні недоліки ЗСА — їх непоінформованість про Україну і байдужість відносно її перспектив.

Александер Мотил є автором інших праць присвячених національним питанням колишнього Совєтського Союзу, а також редактором збірника виданого Колюмбійським університетом 1992 року „Післясовєтські нації". І хоч можна мати різні погляди про деякі нюанси обговорених автором подій в Україні, важко було б приписати йому тенденційне насвітлення чи селективний підхід до подій недавнього минулого.

Книжка „Дилеми незалежности" починається розділом під назвою „Дилеми для України", між якими автор, як центральну дилему бачить відношення до Росії. Раптовий розрив історичних зв'язків поміж двома сусідами може дестабілізувати не лише Східню Европу, але й цілий континент. Проблема Криму є найкращим прикладом складного комплексу питань, для яких немає однієї правильної розв'язки. В Криму розіграються стратегічні і економічні інтереси обох держав, причому Росія гратиме карту охорони інтересів російського населення, що в дійсності є цілком другорядним питанням. Іншою дилемою є питання українізації усіх ділянок суспільного життя, де домінує російська мова, починаючи від шкіл і преси і кінчаючи на державних установах і військових частинах. Автор підтримує потребу плянової українізації, але з врахуванням наставлення не лише російського населення в східніх і південних областях, але також мільйонів зрусифікованих українців. Не менше складною дилемою є питання відповідальности за злочини супроти українського народу, за терор, концтабори, штучний голод і безліч жертв КҐБ. Покарання винних може обернутися у широмаштабну акцію пімсти спрямовану на представників деяких національних меншостей. Які критерії визначували б рівень відповідальности за злочини, хто мав би рішати про вину і кару?

Інші розділи книжки присвячені питанням історичних перспектив незалежности України, потребі викорінення традицій імперії і тоталітаризму, завданню побудови нової національної ідентичности, труднощам співіснування з Росією, проблемам реформ економіки і виплеканням післяколоніяльної української еліти.

Закінчення буде.

Отець д-р Йосиф Кладочний

„БЕРЕЗА-КАРТУЗЬКА" МОЇХ ЧАСІВ

VII.

Дні минали одноманітно, сумно, мало їжі, багато биття, прокльонів і образливих слів зі сторони тюремщиків. Було багато часу на роздумування про доцільність і марноту життя та про його вартість. Береза Картузька була для багатьох великою пробою, а також утвердженням у вірі. Деякі невіруючі наверталися до Господа Бога. То були для нас певного роду реколекції і щось на взір тих, який злий дух давав праведному Йову.

Скільки було тоді в'язнів в часі війни в Березі? Мабуть було їх тисячі, та ледве чи може хтось подати точне число, бо відносно цього багато джерел, мабуть, пропало. Після 14-го вересня 1939 року ешельони з в'язнями перестали прибувати, бо залізниця вже не функціонувала. Транспорт був вже майже знищений німецькими бомбами.

Більш активні з революційним досвідом члени ОУН почали міркувати над тим, щоб знайти якийсь вихід з нашого пресумного положення, або ми діждемося визволення, або треба нам самим визволитися. Ситуація була така: або без спротиву дати себе знищити, як стадо безборонних овець, або треба знайти якийсь спосіб протиставитися очевидній загибелі та вирватися на волю. Ми були свідомі того, що при якійнебудь спробі протиставлення, багато з нас загине, але без такої спроби загинуть усі. Отже, вирішено: як тільки настануть осінні тумани, які бувають звичайно на Поліссі восені досить густими, треба, щоб кожний, хто буде брати участь в оборонній акції, подер якусь частину свого убрання або білизни, зробив обмотки на руки і ноги, та старався, мимо труднощів, дістатися через гущу дротів на їх верх, дібратися до озброєних стражників, силою взяти в них зброю, знищити їх, а тоді, коли це буде зроблене, ті, в'язні, залишаться при житті, будуть врятовані. Старатися по можності лізти по дротах вгору в тому місці, де вони прибиті до стовпів.

Правда, коли поліція почує рух, брязкіт дротів, буде стріляти наосліп, але напевно не загинуть всі, а та частина, що лишиться при житті, та легко ранені дістануться на волю, та може ще й інших в'язнів звільнять, а це краще, ніж повільна смерть з голоду, чи через розстріл. Ми нетерпляче ждали густої мряки, але наразі стояла гарна, тепла і безхмарна погода, і ми боялися, що можемо не діждатися того туману, і загинемо тут від виснаження, хворіб, побоїв і розстрілів. Проте треба було ждати, бо іншого виходу не було.

* * *

Останні дні перед 17-им вересня нас з камер не випускали, за виїмком і то не щодня, на кілька хвилин за конечною потребою. З їжею, якщо ще могло бути гірше, то було гірше.

Вночі з 16-го на 17-те вересня ніхто не спав. Вже з вечора було чути далекий гуркіт гармат, який зближався щораз ближче до нас. Вночі ще сильніше і виразніше було чути гарматні вистріли. Значить, десь ішли великі бої. Цей бій мав і для нас рішальне значення: зближалося визволення або смерть. Ми не спали цілу ніч і ждали ранку. Напруження нервове було велике. Давався чути тихий шепіт о. Ярослава Муровича, мого товариша зі студій: „Браття, молімося всі за наше визволення". — Було чути тихий шепіт молитов. І молилися всі... Коли почало розвиднятися, пролунав з подвір'я сильний голос: „Виходи!" Але ніхто з нас, ані з інших камер не виходив. Ми ждали сходу сонця тим більше, що чули ми інші голоси з подвір'я: „Не виходити!" — Хто кричав, чи поліція, чи кримінальники, чи хтось з наших, — невідомо.

Коли розвиднілося, ми заглянули через вікно. Поліції не було видно, тільки кримінальники ходили по подвір'ї, озброєні ножами та сокирами. Ми почали вибігати на подвір'я ляґру, а звідси — на дорогу. Тепер щойно я міг віднайти Славка Березу. Був блідий, виснажений, але тішився, що перед нами вільна дорога до Львова та що ждуть нас великі події.

Відразу серед всіх націй найшлися активні одиниці, які почали скликувати людей даної нації, чи переконань до себе; окремо скликувалися білоруси, німці, українці, литовці та інші. Українці ділилися на групи — Галичина, Волинь, Полісся, Лемківщина, Засяння. Ставали окремо литовці, окремо мешканці Шлезька, Помор'я та інших земель. Українці, яких було найбільше, вибрали свій провід, який, однак, не вповні виконав своє завдання із-за так званих „незалежних" причин. Комуністи, переважно семіти, створили окрему групу. Поліції ніде не було видно. Вона втікла, а деякі з поліціянтів пострілялися.

Ув'язнені за кримінальні злочини запевняли нас, що поліція хотіла висадити будинки тюрми разом з нами в повітря, і для цього, начебто були вже приготовані діри в мурах, для заложення в них вибухових матеріялів. Однак вони, „батяри", озброєні сокирами і ножами, до цього не допустили. Кримінальники, що їх по-російськи називають битовиками, — це в'язні, засуджені за звичайні злочини, наприклад, крадіж, вбивство, вчинені з наживи чи пімсти. Вони перші опустили ляґер та пішли на Захід.

Ми хотіли якнайскорше покинути Березу і якнайдалі відійти від неї на Захід, бо боялися, що можуть прийти нові частини поліції або польського війська, та завернути нас знову до ляґру, чи якимсь іншим способом розправитися з нами.

Продовження буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Злинаючі зорі та „співаючі ангели"

Обстежуючи ніччю темно-синю хустину неба, засіяну зорями, завважуємо, що деякі зорі відриваються від небесного склепіння та злинають сріблистим луком на землю. Побожні люди, на вид такої зорі здебільшого хрестяться, вірячи, що кожна людина має свою зорю на небі, яка керує цілим її життям, а по її смерти, злинає на землю.

Сьогодні ми знаємо, що злинання зір з неба — це тільки омана наших почуттів. Але в дійсності, зорі не злинають на землю, бо якщоб вони злинали, конфіґурація неба мусила б змінитися. Але, як знаємо зорі заселюють небо на тих самих місцях впродовж існування писаної історії людства. З цього висновок, що зорі не злинають на землю, але кружляють із своїми родинами плянет та місяців по усталених природою, космічних шляхах. У противагу поглядам багатьох людей про космічну порожнечу наука доказала, що вона сповнена дрібних космічних тіл, які називаємо, з грецька, метеоритами (метеорос — той, що перебуває в повітрі. Їх величина коливається, від маленьких зеренець піску, до величезних кам'яних або залізних брил, величиною від кількох до кільканадцятьох миль у промірі. Вони порушуються у різних напрямах, із швидкістю, що дорівнюється кількадесяткам миль на секунду.

Земля, у мандрівці навколо сонця зустрічає на своєму шляху багато таких „волоцюг", з яких деякі входять у сферу земного притягання та, у висліді тертя з молекулами земної атмосфери, нагріваються до червоного жару та спалахують часто ясним полум'ям.

Звичайно, ті метеори, з уваги на свою малу величину, згаряють безслідно в земній атмосфері. Але, в рядигоди, скажімо, раз на кілька тисяч років, злітають на землю метеори-велетні, вагою, від кількох до кільканадцяти тонн і більше. Такі метеори залишають завжди в земній корі великі кратери. До речі такими кратерами позначена ціла поверхня нашого місяця. Один з таких кратерів можна ще сьогодні оглядати в місцевості Винслов в Арізоні, величиною 1,200 ярдів завширшки та 175 ярдів завглибшки. Геологи вважають що цей кратер становить вислід зудару метеора із землею, причому, його тягар вони розцінюють на кілька тисяч тонн.

Серед індійців, з племен Ґобі та Наваго, існує ще й досі леґенда про індіянського бога, який передількома тисячами років, зійшов з неба на землю в пошуку свого місця вічного спочинку, яке він найшов у пустелі, глибоко під землею, при супроводі шаленого буревію, сповненого небачених блискавок та громів.

Коли злинаючі зорі можна побачити (хоч би в ілюзії) майже з кожного місця на землі, щоб побачити „співаючих ангелів" слід поїхати аж до Голляндії, до катедри в Ґенті, в якій, на переломі середньовіччя та ренесансу, два флямандські малярські мистці Ян Ван Дайк (1390—1441) та його брат Губерт Ван Дайк (1366—1426) виготовили орнамент головного вівтаря в костьолі св. Бавона у місті Ґандакі. „Співаючі ангели" становлять найкращу частку орнаменту цього вівтаря у виді релігійного циклу (поверх 12 образів), що мав символізувати центральну догму християнської віри: „Відпушення гріхів".

Коли славетний малярський майстер, Ян Ван Дайк гуманіст, дипломат та довірений дворянин нідерляндських та французьких князів, розмальовував цей унікальний вівтар у костьолі св. Бавона в Ґандаві, він навіть не уявляє собі, які небуденні та бурхливі етапи проходитиме доля його мистецьких архитворів, що включали крім „співаючих ангелів", цілу низку релігійних постатей, таких, як Ісус Христос, Мадонна та Адам й Ева. За несповна одне сторіччя Нідерлянди були вплетені в заметіль релігійної боротьби. В катедрі поставлено сторожу, щоб образобори не знищили цього цінного вівтаря. Під кінець XVIII сторіччя „стидливий" австрійський цісар, Йосиф II, тодішній володар Нідерляндів, був до тієї міри згіршений голими постатями наших прародичів, що він доручив усунути їх з вівтаря. „Вигнані" з костьола — Адам і Ева найшли тимчасове пристановище в домі ґандавського сотрудника. Але ненадовго, бо згаданий сотрудник продав ті образи мистецькому купцеві в Брюселі, а новий власник продав їх з черги, англійському колекціонерові. Але це не був кінець мандрівки наших „прабатьків", які мандрували з рук до рук, щоб врешті опинитися на постійне в Німеччині, звідкіля після програної Першої світової війни, німці звернули їх правному власникові, місту Ґандаві в Голляндії.

У 1921 році завершено реставрувальні роботи над головним вівтарем в ґандавській катедрі й цей унікальний об'єкт нідерляндського мистецтва Ґотику та Ренесенсу з великого парадою відслонено другий раз у катедрі св. Бавона. Але ненадовго, бо в 1934 році невідомий індивід викрав у білий день один з панелів цього катедрального вівтаря, на якому геніяльний мистець XV сторіччя намалював справедливих суддів.

Молодь вшановує свого мецената С. Янківського

Хоч в українського народу були добродії-меценати, але Степан Янківський належить до вийняткових добродіїв. Він з тяжко запрацьованих грошей щедро жертвує на релігійні і громадські цілі.

Це подиву гідний меценат, який пройшов тяжку дорогу життя з-над берегів Стрия через сибірську тайгу до Канади. Весь його маєток та спадок по родичах у Стрию в м'ясарському підприємстві забрали большевики, а його самого запроторили в тюрму і концентраційні табори. Загартований у невільничій праці в Сибіру і на воєнних фронтах затяжних боїв, С. Янківський прибув до Канади в 1946 році. Як досвідчений і фаховий м'ясар зі Стрия, заклав у Вінніпеґу власне підприємство разом зі своєю дружиною Марією під назвою „М і С" — крамниця м'ясних виробів на европейський спосіб, яка користувалася славою доброякісних виробів на цілий американський континент.

Своїми заробленими прибутками С. Янківський почав ділитися з українською громадою. Немає української організації чи установи, якій би він не допоміг. Став першим меценатом і співосновником Шевченківської Фундації, щедро жертвує на КУК, СКВУ, Патріярхат, будову пам'ятників Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу, Вашінґтоні, Арґентині, Львові і Дрогобичі.

Фундує видання наукових книг для висилки в Україну та збірника „Стрийщина". Однією з найважливіших справ, яку довершив С. Янківський, є створення фундації для виховання молоді Пласту і СУМ-у. Він сказав: „Я все віддам для молоді. Молодь — це майбутнє України. Мусимо виховати провідників розумних і патріотичних". На цю ціль С. Янківський зложив понад 100 тисяч долярів. Цей фонд ім. Степана і Марії Янківських існує вже понад два роки при Шевченківській Фундації у Вінніпезі. Капітал фонду є заморожений, а відсотки йдуть на потреби Пласту і СУМ-у. В 1992 році Пласт і СУМ одержали вже по 3,334 дол. З нагоди фундації 8 травня в залі Інституту Просвіти у Вінніпезі влаштовано бенкет у пошану С. Янківського. Програмою бенкету проводила Оксана Шуляхевич. Вступну молитву провів і поблагословив трапезу о. крилошанин Роман Кисілевський.

Олесь Мельник, земляк і близький приятель С. Янківського з молодечих літ та його покійної дружини, поділився споминами про його життєвий шлях. На основі матеріялів, поданих у книзі „В боротьбі за Українську Державу", Марійка Дяків (СУМ) у своїй промові згадала про тернистий шлях С. Янківського. В 1939 році був заарештований і сидів у в'язниці в Самборі. Опісля був засланий в східні области України до тюрми в Луганську, відтак був у Старобельську, де приписали йому п'ять років концтаборів. Відправлено його в Куйбишевські табори, а згодом вислали етапом на північ до Печори і Воркути. Був у Туркестані і Узбекістані, а в кінці опинився у порті Красноводськ над Каспійським морем.

В 1942 році, коли при допомозі альянтів стала формуватися в Азії польська національна армія під проводом генерала Сікорського, С. Янківський користає з цієї нагоди і зголошується до армії разом з іншими українськими політичними в'язнями. Був у Восьмій альянтській армії в Теграні,

(Закінчення на стор. 4)

Ансамбль „Галичина" зі Львова виступає у ЗСА

Джерзі Сиpermitted, Н.Дж. — До ЗСА на гостинні виступи приїжджає вокально-хореографічний ансамбль „Галичина" зі Львова, який складається із восьми пар танцюристів і 10-членної оркестри.

Ось що обіцяє нам ансамбль „Галичина" — всі барви українського народного танцю, юний запал і дівочу ніжність, оригінальне виконання та радість спілкування зі справжнім мистецтвом. Неповторні та самобутні оригінальні зразки народного співу та хореографії різних етнографічних регіонів України. Гуцульщина вітатиме вас „Півтораком" та „Арканом", Покуття шле привіт „Сербином" та „Голубкою", Прикарпаття — веселою „Чепурненькою", ніжною „Горянкою", грайливою „Обертинкою". Буковина цвістиме „Волошкою", а Закарпаття — візерунком „Цифрованого".

Ансамбль „Галичина" — лавреат міжнародних фольклорних фестивалів, у Франції 1969 року, Бельгії — 1991 і Великобританії — 1992.

Перший виступ ансамблю „Галичина" відбудеться у п'ятницю, 10-го вересня, о год. 7-ій вечора в залі уркаїнської православної церкви св. Юрія у Трентоні, 839 Ядвілл-Аллентовн ровд, Трентон, Н.Дж.

У суботу, 11-го вересня, ансамбль виступить у Філядельфії в залі Українського Культурно-Освітнього Центру о год. 6-ій вечора, 700 Сідар ровд, Аббінґтон, Па. А в неділю, 12-го вересня, вокально-хореографічний ансамбль „Галичина" виступить в Ню Йорку в залі Середньої школи фасонної індустрії, 225 Вест 24 вул., о год. 3-ій по полудні.

У четвер, 16-го вересня ансамбль виступатиме у Гартфорді в Українському Народному Домі, 961 Ветерсфілд авеню, о год. 8-ій вечора. У п'ятницю, 17-го вересня о год. 7:30 вечора глядачі могтимуть втішатися виступом ансамблю „Галичина" в Українському Православному Культурному Центрі в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. У суботу, 18-го вересня концерт ансамблю відбудеться в Юніон, Н.Дж., о год. 7-ій вечора в залі Нижчої середньої школи ім. Бернет, Калдвелл і Морріс авеню, а у неділю, 19-го вересня о год. 4-ій по полудні ансамбль „Галичина" виступить у місцевості Сілвер Спрінґ, Мд., у Середній школі ім. Кеннеді, 1901 Рандолф ровд.

Квитки при вході на залю: для дорослих — 12 дол., студенти — 5 дол., а дітям до 12 років — безкоштовно.

Закуплено іконостас для лемківської церкви у Львові

Лемківська церква святих Володимира і Ольги, збудована з ініціятиви Фундації дослідження Лемківщини і дирекції музею народної архітектури та побуту у Львові, стала справжнім осередком культурно-духовної праці серед лемків.

Відправи тут відбуваються один раз у місяць з участю хорової капелі „Лемковина". Парохом призначений о. Анатолій Дуда родом з Криниці. На Богослуження збирається велика кількість лемків Львова і околиць, а також численні групи місцевих українців. 12-го червня ц.р. в церкві відбувся перший шлюб Віктора Солинка з Лілією Олійник.

Новозбудована церква ще не має іконостасу та інших необхідних атрибутів. Відрадно, що не лише наші вірні, але й сусіди турбуються про долю церкви. Нещодавно парафіяни церкви св. Анни в Бориславі зібрали й передали нам 76 тисяч крб. Під час Богослуження 27 червня ц.р. зібрано пожертвувань на іконостас понад 70 тисяч крб. Наш земляк Володимир Масляк і львів'янка Тетяна Кульчицька жертвували по 5 тисяч крб., З. Олесиць і М. Швець — по 5 дол. Відвідавши музей 29 червня, голова Світової Федерації Лемків у ЗСА Іван Гвозда пожертвував 20 дол. (70тисяч крб.), а нещодавно Іван Оленич — голова Об'єднання Лемків Канади пожертвував 100 кан. дол. (у 1991—1992 рр. він пожертвував 200 дол.).

Днями куплено ікон для іконостасу середини XIX ст. з церкви святих Бориса і Гліба Дрогобицького району. Заплачено 240 дол. Додатково за 130 дол. закуплено ряд атрибутів як кадильниця, чаша, чотири корогви, декоративна вишивка. З церковної каси оплачено 70 дол., а 300 дол. дарувала для церкви Фундація дослідження Лемківщини завдяки допомозі керівників V Відділу ООЛ в ЗСА Володимира Кікти та Івана Сороки і за рахунок економії на видавничій ділянці. Найближчим часом фахівці — реставратори, різьбарі, столяри, приступлять до відтворення іконостасу в лемківській церкві святих Володимира і Ольги.

1 серпня ц.р. лемківська громада Львова і околиць відзначила престольне свято (кермеш). Після урочистої Літургії на церковному майдані відбувся великий концерт лемківських художніх колективів, а також ярмарок сувенірів і літератури з лемківської тематики.

Іван Красовський

Стипендії Фундації Українського Вільного Університету

Цього року літній семестр в УВУ був одним з найкращих. Український Вільний Університет від початку постання самостійної України продовжує переорієнтацію своєї діяльности з великою концентрацією на наукові потреби молодої української держави. Це особливо віддзеркалює якість професорського складу і студентства як з діяспори, так і з України. Очевидно, що поширена і пожвавлена діяльність УВУ вимагає достатньої фінансової допомоги.

Щоб хоч частинно допомогти Українському Вільному Університетові у вихованні наших молодих наукових сил, Фундація УВУ виділила 90,000 дол. на повні і частинні стипендії та на різні науково-студійні програми УВУ на літній семестр 1993 року. Фонди ці взято з наших загальних і одноразових фондів та з таких Постійних Стипендійних Фондів (ПСФ):

ім. св. п. Теодора Витвицького; ім. св.п. пастора Івана і Ольги Луциків; ім. св. п. о. Ярослава Тростянецького; ім. Миколи і Марії Бойчуків; ім. Марії і св. п. Петра Турчиних; ім. інж. Остапа й Ірини Захарківих; ім. св. п. інж. Богдана і Евгенії Онуферківих; ім. інж. Андрія і проф. Софії Горницьких; ім. св. п. Миколи і Анастасії Пирських; ім. Володимира і Наталії Романовських; ім. Миколи Поповича; стипендія ім. св. п. мистця Григорія Крука; ім. Марії і Михайла Іваськевичів; ім. Юліяна і Стефанії Монастирських; ім. Якова Шеґрина; стипендія ім. св. п. Патріярха Мстислава І; ім. інж. Софії Гаєвської; ім. Надії і св. п. Івана Кравчуків; ім. св. п. інж. Федора і Анни Олійників; ім. св. п. д-ра Степана і мґр Марії Гиків; ім. св. п. Івана Галавая; ім. Івана і Юлії Головачуків; ім. Романа Кухти; ім. Романа С. і Євдокії Кушнірчуків; ім. св. п. д-ра Романа і Марії Малащуків; ім. проф. д-ра Еміля Грималяка; ім. св. п. Катерини Коленяк; ім. Марії і св. п. д-ра Іллі (Ілька) Андрусяків; стипендія ім. св. п. мистця Петра Андрусіва; ім. Павла і св. п. Матильди Німців; ім. д-ра Ярослава й Ірени Моцюків; ім. Ірени і св. п. Мартина Новаківських; ім. Михайла і св. п. Катерини Сидиняків; ім. Івана і св. п. Ксені Лучканичів; стипендія ім. Владики Василя Лостена; ім. св. п. Івана Сидіняка; ім. Осипа і Стефанії Порайків; ім. проф. Петра і Лесі Ґоїв; ім. св. п. о. Григорія і Ерни Лисків; ім. св. п. д-ра Ірени Гребеняк і батьків св. п. Івана і Станіслави та брата Романа; ім. Олександра Яроша; ім. Антона і Віри Шумейків; ім. св. п. д-ра Михайла Сосновського; ім. Василя Яцейка; ім. інж. Володимира і Галини Балабанів; ім. Оксани і св. п. Євгена Луцьких; ім. Мирослави і св. п. д-ра Володимира Савчаків; ім. Василя Мазурика; ім. Галини і св. п. мґра Мирона Утрисків; ім. Марії і св. п. інж. Володимира та сина Романа Бакальців; ім. св. п. д-ра Петра Богданського; ім. св. п. проф. Омеляна і Ярослави Кушнірів; стипендія ім. Параскевії (Присі) Витвицької; ім. мґр Марти і св. п. проф. Константина Савчуків; стипендія ім. мґра Михайла і Михайлини Баранів; стипендія ім. св. п. проф. Василя і Марії Стецюків; стипендія ім. Миколи і Софії Білецьких; стипендія ім. д-ра Осипа Ільківа; стипендія ім. Володимира Котенка; стипендія ім. св. п. Филимона Савечки; ім. Марії і св. п. Ореста Гладких; ім. проф. Степана Салика; ім. Юрія Мицака; ім. Українського Народного Союзу; ім. Української Федеральної Кредитівки СУМА в Йонкерсі; ім. 1-го Українського Щадничого Банку в Чикаґо; ім. Української Федеральної Кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку; стипендія ім. Миколи Савчина; стипендія ім. св. п. Миколи Новака; стипендія ім. Анни і св. п. д-ра Юрія Політилів; стипендія ім. Романа і св. п. Марії Вомпелів; стипендія ім. Софії і св. п. д-ра Осипа Андрушків; стипендія ім. д-ра Олександра Стрільбицького; стипендія ім. Лідії і св. п. Василя Київ; стипендія ім Володимира Таращука; стипендія ім. Ірени Костів; стипендія ім. св. п. проф. Василя Лева.

Стипендії покривають оплату за навчання, а студентам з України і країн Східньої Европи також покривають кошти прожитку в українському гуртожитку в Мюнхені.

Управа Фундації УВУ складає щиру подяку фундаторам Постійних Стипендійних Фондів (ПСФ), одноразових фондів і всім нашим жертводавцям. Ваша допомога сьогодні є більше необхідною як колинебудь в нашій історії. Молода самостійна Україна поволі закріпляє свої позиції в „народів вольних колі". Для цього їй необхідні наукові кадри, виховані в українському національному дусі. Ось це і є завданням Українського Вільного Університету — допомогти молодій Україні здійснити її пляни.

Звертаємось до української спільноти з проханням спонсорувати стипендії для українських науковців і для української студіюючої молоді, переважно з України, або щедрими датками допомогти Фундації УВУ в цьому так важному ділі. Ваші щедрі пожертви — це ваш вклад в розбудову Самостійної України.

Просимо надсилати всі пожертви до Фундації УВУ на адресу: Ukrainian Free University Foundation, Inc., P.O. Box 1028, New York, NY 10276.

За управу Фундації УВУ

проф. Василь Лучків

Управа і Дирекція „Рідної Школи" в Чикаґо, Ілл.

повідомляє місто й околиці Чикаґо про

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ в Школі Українознавства

в суботу, 11-го вересня 1993 року, СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в соборі свв. Володимира й Ольги о год. 9:15 ранку

Після Служби Божої навчання до 1-ої години.

Українські пластуни на 75-літті литовського Скавтінґу

75-ліття литовського Скавтінґу, що відбулося в днях 30 липня — 11 серпня 1993 року на оселі литовських скавтів „Rakas" в мишиґенському стейті, відбулося з участю українських пластунів. Пласт був запрошений на час 7—8 серпня. Пл. сен. кер. Всеволод Гнатчук, пл. юн. Петро Лісовський і пл. юн. Іван Трединський зі станиці Дітройт репрезентували Пласт.

В часі святкувань таборувало коло 600 литовців. Зі запрошених гостей були представлені латиші, мадяри і наша пластова група. Одинока наша група мала прапори: національний і 13-го куреня УПЮ. Всі ставилися дуже приязно і гарно до нашої репрезентації.

пл. сен. Стефа Король

ВІСТІ З УВУ

Економісти за „круглим столом"

З ініціятиви факультету права і суспільно-економічних наук відбулася зустріч української мюнхенської громади, студентів та професорів УВУ з відомими вченими-економістами з України професорами д-ром Степаном Злупком, д-ром Володимиром Черняком, д-ром Веніаміном Сікорою, а також федеральним суддею зі ЗСА д-ром Богданом Футеєм та д-ром Іва-Полуляхом — професором УВУ з Мюнхену. Всі вони брали участь у цьогорічних викладах під час літнього семестру УВУ. Провадив дискусію декан факультету права і суспільно-економічних нука проф. д-р Зиновій Соколюк.

Розмова за „круглим столом" на тему „Економічна ситуація в Україні", до якої активно включалися і присутні у залі, викликала великий інтерес, була гострою. До пізньої пори в головній викладовій залі університету схрещувалися різ ні думки, пропозиції, відстоювалися власні концепції виходу з економічної кризи в країні, оцінювалася діяльність українських урядових та парляментських структур.

Ґарант національної державности

Український Вільний Уні верситет у співдії з редакцією журналу „Військо України" (м. Київ) влаштував наукову конференцію на тему „Українські Збройні Сили — ґарант буття національної державности: проблеми і перспективи розбудови". Керував роботою конференції, яка викликала велике зацікавлення в наукових і громадських колах Мюнхену, декан факультету права і суспільно-економічних нука проф. д-р Зиновій Соколюк. Присутні слухали три доповіді — „Організаційно-правові основи розбудови Збройних Сил України" (полковник Іван Білас), „Роля Національної Ґвардії України у захисті української держави" (під полковник Ґвардії Валерій Свириденко), „Військова преса і національне виховання вояків Збройних Сил України (підполковник Ґвардії Володимир Коркодим). Після кожного виступу — відповіді на численні запитання і дискусія.

Після перерви відбулася загальна дискусія за „круглим столом", у якій крім доповідачів взяли участь полковник д-р Юрій Денбський, проф. д-р Роман Дражньовський. Теми їхніх дебатів визначала у великій мірі зацікавлена аудиторія.

Секретаріят УВУ

ЗВЕРНЕННЯ

ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ і завдяки щедрій фінансовій допомозі українських патріотів і організацій на чолі із ШЕВЧЕНКІВСЬКОЮ ФУНДАЦІЄЮ з Вінніпеґу в Канаді

ПРОДОВЖУЄМО

будову комплексу-пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у Львові. На постаменті пам'ятника біля статуї поета, інавґурованої 24-го серпня 1992 р. стоятиме монументальна ХВИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ, заввишки 15 і завширшки 8 метрів. На її обох сторонах будуть зображені в рельєфі найважливіші постаті і події із національного і культурного відродження нашого народу. Завершуватиме цю ХВИЛЮ образ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, патронки України. ХВИЛЯ відлита в бронзі, важитиме коло 20.000 кг.

ЦЕ БУДЕ ВЕЛИЧАВИЙ І ТРИВАЛИЙ ДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ ДЛЯ ЛЬВОВА! ТОМУ, ЩО НАШІ ФОНДИ ВИЧЕРПУЮТЬСЯ, ЗВЕРТАЄМОСЯ ДО ВАС, А ГОЛОВНО ДО ВСІХ, ЩО ЩЕ НЕ ВКЛЮЧИЛИСЯ СВОЄЮ ПОЖЕРТВОЮ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦЬОГО ПРОЄКТУ, З ГАРЯЧИМ ПРОХАННЯМ: **ДОПОМОЖІТЬ НАМ ВАШИМИ ЩЕДРИМИ ДАТКАМИ** докінчити цю монументальну будову, щоб недалеко від пам'ятника польському поетові А. Міцкевичеві, стояв в центрі міста Львова не менш величавий пам'ятник КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ.

Імена і прізвища всіх жертводавців та організацій будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ біля статуї поета в такому порядку: ПОЧЕИСНІ ФУНДАТОРИ — $2.000, МЕЦЕНАТИ — $1.000, ПАТРОНИ — $500, ДОБРОДІЇ — $250, СПОНЗОРИ — $100. Всі жертводавці від $25 і більше одержать посвітки для податкових цілей, а жертводавці $1.000 і більше одержать також даром відлиту в бронзі мініятюру статуї поета. Досьогочасні жертводавці можуть своєю додатковою пожертвою підвищити свою катеґорію на ПРОПАМ'ЯТНІЙ ТАБЛИЦІ. Всі ПРОПАМ'ЯТНІ ТАБЛИЦІ будуть відкриті під час інавґурації комплексу пам'ятника.

Листи з пожертвами просимо присилати на :

UKRAINIAN COMMITTEE
For Taras Shevchenko Monument in Lviv
2150 Bloor Street W. West, Suite 96-A, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

Чеки просимо виписувати на: T. Shevchenko Monument in Lviv

ВСІМ ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ НАША ЩИРА ДЯКА.

Торонто - Ню Йорк, вересень 1993

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ:

Д-р Василь Іваницький, голова
Тел.: (416) 239-4407

о. Василь Цимбаліст̆ий, ЧСВВ, секретар
Тел.: (416) 742-1632

Роман Грицина, скарбник
Тел.: (416) 766-1117

Валентина Родак, секретар
Тел.: (416) 255-8604

Ділимося сумною вісткою, що після тяжкої недуги, у понеділок, 9-го серпня 1993 р. в Чикаґо, Ілл. відійшов у вічність на 81-му році життя

бл. п.

Марко Пошиваник

народився в селі Чапаївка, на Полтавщині, Черкаська обл.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ОДАРКУ
сина — ОЛЕКСІЯ з дітьми ПАВЛОМ І МОТРЕЮ
дочку — ВАЛЕНТИНУ СІДЕЛЬНИК з чоловіком МИКОЛОЮ і дітьми: КАТЕЮ, ГРИЦЕМ І МИХАЙЛОМ
на Україні — брат і сестра

ПОХОРОН відбувся в українській православній церкві св. Софії на кладовище св. Андрія в Блумінґдейл, Ілл.

Далеко від різкішної Полтавщини, нехай Маркові американська земля буде легкою.

РОДИНА

Молодь...

(Закінчення зі стор. 3)

брав участь під Монте Касіно, де вславився в боях з німецькою армією, за що 6 травня 1944 року отримав „Хрест Заслуги".

У 1944 році з Італії виїхав до Канади. В 1949 році одружився з Марійкою Рудою, своєю сусідкою з дому.

Любомир Баняс, голова Шевченківської Фундації, розповів про Фонд С. і М. Янківських для Пласту і СУМ-у.

Від Пласту добродія молоді вітала Софійка Качор, яка вручила С. Янківському Грамоту Почесного Пластуна і Грамоту Подяки та причепила йому лілейку. Мирося Підгірна, голова Осердку СУМ ім. полковника Олекси Гасина-Лицаря, також вручила Почесні Грамоти.

Чисельно зібрані старші і молодь відспівали грімке „Многая літа" дорогому меценатові, а він у своєму кінцевому слові, між іншим, сказав: „Я ціле життя трудився для України. Я терпів, я страждав у сибірських тайгах та в армії, воював проти ворога за українську справу, щоб мій народ дочекався волі й свободи. Я нічого не жалію, я все віддам для молоді, бо це цвіт народу і краса, це наші майбутні провідники".

Кінцеву молитву провів о. митрат Семен Іжик. Це перший благородний почин та щедрий дар С. Янківського, про який довідуємося. Часто про молодь багато говоримо, питаємо де наша молодь? Що робить молодь? Треба помогти молоді! Молодь в Україні потребує нашої допомоги і т.д. А насправді цю допомогу несуть самі молодечі організації зі своїх скромних фінансових ресурсів, які часто самі не в силі зреалізувати свої пляни із-за браку фондів.

Нині виховання молоді як у діяспорі, так і в Україні не є легкою справою. Кожна нація має свою проблему молоді — і скрізь вона інша. Проблема української молоді надзвичайно складна і різногранна. Наша проблема молоді є пов'язана з проблемою самого існування молоді як окремої національної групи серед чужомовного оточення, проблема асиміляції та питання, чи і наскільки українське молоде покоління збереже свою національну самобутність. Допомога української громади, установ та щедрих добродіїв є дуже побажана. Покажім, що добро молоді, яка має прийти на зміну та стати майбутніми провідниками, нам лежить на серці.

Чекаємо наступного добродія-мецената молоді!

Слава Рубель

Канадська нагорода — українцеві

Дня 12-го серпня 1993 р. Ал Горнінг, посол Оканаган, Б.К., до федерального парляменту, в імені уряду Канади, в присутності представників української громади в Келовні, Б.К., вручив М. Суховерському Пропам'ятну Медалю Генерального Губернатора Канади з нагоди 125-річчя Канадської федерації за його довголітній вклад у суспільно-громадське і культурне життя української громади і працю на полі багатокультурности для добра і розвитку суспільства і Канади.

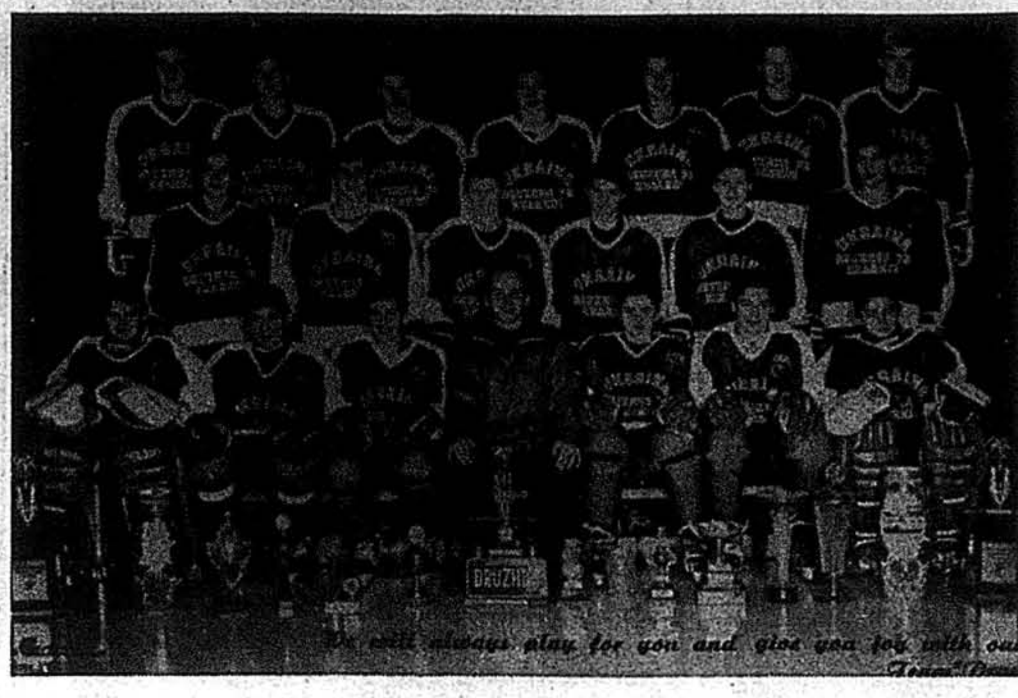
М. Суховерський

За Відділ КУК в Келовні, Б.К

Андрій Данилів, голова

УРЯДОВІ ЧИННИКИ заявили, що президент Билл Клінтон вирішив поділитися з громадськістю деякими ним запропонованими плянами, стосовно нових пропозицій охорони здоров'я, ще поки він їх представить Конґресові до схвалення. З уваги на кошти обмежено опіку для психічно хворих осіб і не включено дентистичної опіки для дорослих. Одначе це тільки у перших роках, бо вже у 2000 році справу дентистичної опіки для дорослих буде полагоджено позитивно. Все ж таки запропонований Президентом плян охорони здоров'я дає мінімальне покриття потрібних медичних послуг для кожного громадянина.

Молоді гокеїсти з України

Дружина гокеїстів з України.

Цього літа в містах-близнюках Сейнт Пол — Міннеаполіс від 30-го липня до 10-го серпня перебувала молодеча дружина гокеїстів з міста Харкова. Коли хтось собі може уявити щось надзвичайно досконалого, скажімо для порівняння щось такого, як молодечий хор „Щедрик" з Києва, котрий цієї весни своїми прекрасними голосами чарував слухачів багатьох міст північної Америки. Гокейна дружина „Дружба-78" також входить в ту саму лігу чогось надзвичайного — перфектної гри в гокей на ковзанах. Глядачі, котрі навіть вперше в житті бачили гокей, були зачаровані цими хлопцями, а організатори та учасники турніру не йняли віри такому досконалому виконанню техніки. Хлопці дружини „Дружба-78" — це все уродженці 1978 року. Коли чогось непередбаченого не станеться (таке „щось" як професійні клюби закуплять їх), це будуть чемпіони світу з гокею в Олімпіяді 2000 року.

Цього року в Міннесоті відбувся літній інтернаціональний фестиваль-турнір молодечих гокейних клюбів. В ньому взяли участь найкращі дружини Канади, найкращі молодечі дружини гокейних стейтів — Міннесоти, Висконсину, Іллиною; чотири російські дружини і одна дружина з України — разом 79 молодечих дружин. Це був найбільш престижевий інтернаціональний молодечий гокейний турнір у світі. Звичайно американські й канадські дружини мають фонди, щоб брати участь у таких зустрічах, хтось спонсорував чотири російські дружини, а українська дружина з трудношами добралася тільки до міста Вашінґтону, де вони там брали участь в незначному турнірі (говориться з трудношами, бо недруги в Україні завжди їм підставляли ногу, врешті вони виїхали до Америки через Москву).

На щастя, молодий Івась Крамарчук, колишній голова студентського клюбу та активний член СУМА, при кінці червня довідався про проблеми в доїзді на цей головний турнір, а він їх бачив минулого року в Чикаґо, тому заходився організувати збірку фондів, щоб привезти „Дружбу-78" до Міннесоти. Час був дуже спішний, залишився один тиждень, щоб представити гроші за дорогу літаком сюди і назад до Бостону організаторам турніру, щоб вони вписали укляраїнську дружину в розклад. Івась скликав, скільки міг, організацій на нараду, щоб вирішити, що робити. Першою виступила організація ТОП-ОДУМ з декляраціею на 1,000 дол., наступна була організація СУМА, котра також задеклярувала 1,000 дол., потім Леонід Рябокінь особисто задеклярував 1,000 дол. (він сам родом з-під Харкова). Це вже було досить, щоб вписати українську дружину на листу учасників, решта грошей дійшла у менших розмірах від інших організацій та установ. Разом було потрібно коло 5,000 дол.

Те, що сталося під час турніру, неможливо описати. Таку рекляму, яку зробили юнаки-гокеїсти та їхній тренер Іван Правілов, неможливо купити за будь-які гроші. Чудова гра, бездоганна дисципліна, небувала стриманість грачів та контроль гри тренером настільки були виявними, що всі присутні не могли вийти з дива. Але найбільше задоволення і гордість мала наша тутешня молодь. Великий гурт СУМівців та ОДУМівців з прапорами вітали кожну перемогу української дружини, а в них це було кожної гри. Приємно було бачити вивішений український прапор, чути український гимн, бачити продаж сорочок, на котрих був надрукований український прапор разом з іншими, а найголовнішим було бачити українську дружину на першому місці цього великого турніру.

Олександер Полець

В Україні

Київ. — До нового навчального року у столиці України додатково відкрилося 6 ліцеїв, дві гімназії та чотири середні школи. Проте до шкіл Києва цього року прийшло на 3,000 дітей менше, ніж минулого. Цьогорічні першокласники — це покоління чорнобильського 1986 року.

Ужгород. — Міжнародна наукова конференція „Культура українських Карпат, традиції та сучасність", організована Міжнародною асоціяцією україністів, Науковим товариством ім. Т. Шевченка „Просвіта", товариством „Україна" (Словаччина), та Ужгородським університетом, відбулася 1-4-го вересня. У конференції взяли участь науковці з Угорщини, Словаччини, Чехії, Сербії, Канади, ЗСА, а також представники національно-культурних товариств, громад, партій та рухів Закарпаття. Впродовж чотирьох днів вони витупали з лекціям про проблеми Карпатики, ґрунтуючись на нових дослідженнях.

Великі Сорочинці. — У цьому селі на Полтавщині 27-29-го серпня відбувся традиційний Сорочинський ярмарок. Кількість товарів була значно менша ніж минулого року, проте з'явилися деякі нововведення: продавалися імпортні автомобілі, які коштували 15-25,000 дол.; чотири автомобілі-рефріжирейтори по 30,000 дол. Цікавою новинкою був „Намет курців" — кожен, хто до нього заходив, діставав безплатно одну самокрутку.

Київ. — Згідно з повідомленням пресового центру Верховної Ради України найчисельнішою партією із зареєстрованих в Україні є Соціялістична Партія, яка налічує 90,000 членів. Українська Республіканська Партія має 12,000 осіб, Українська Партія Справедливости — 10,000 та „Нова Україна" — 5,000. стільки ж членів нараховує Селянсько-Демократична Партія України — приблизно 4-5 тисяч. Інші партії мають по 3 тисячі і менше членів. Про чисельність Союзу комуністів інформація відсутня.

Херсон. — Тут на території морського порту затримано чотирьох мешканців міста, які намагалися продати бльок гамавипромінівання з цезієм-137, викраденим ними на Вінницькому хемічному комбінаті. В затриманих вилучено пістоль та холодну зброю і також у помешканні 1,200 кілограмів міді.

КОНҐРЕС ВЕНЕСУЕЛІ проголосував за позбавлення влади президента країни Карльоса Андреаса Переза, якого три місяці тому тимчасово змусили „відпочивати" від обов'язків у зв'язку зі звинуваченням у корупції. Хоч Верховний суд Венесуелі покищо не прийняв остаточного рішення щодо К.А. Переза, більшість парляментаристів висловилася за його негайну резиґнацію „в ім'я національних інтересів".